

ሐዋርያዊ ቅብብሎሽ

ከሐዋርያውና ከወንጌላዊው ከቅዱስ ዮሐንስ፣ በሰኮትላንድ ኤጲስቆጶሳዊ ቤተ ክርስቲያንና በጳጳስ ሳሙኤል ሲበሪ በኩል፣ እስከ ዛሬ ድረስ

በዚህ የቅብብሎሽ መስመር፦
ብፁዕ*
Garland F. Byers, Jr., J.D., D.D.‡
የአሕዛብ ጳጳስ፣ በሐዋርያዊ ተልእኮ

1. ቅዱስ ዮሐንስ፣ ሐዋርያና ወንጌላዊ[ካኦ]

እ.ኤ.አ. በ*30* ገደማ ክርስቶስ የጠራው
በመጽሐፍ ቅዱስ የተጠቀሰው፦ የዘብዴዎስ ልጆች የሆኑት እርሱና ወንድሙ ያዕቆብ በአንድነት ተጠሩ *(የማቴዎስ ወንጌል 4:21-22)*፤ ከአሥራ ሁለቱ መካከል ተጠቅሷል *(የማቴዎስ ወንጌል 10:2)*

ይህ የሐዋርያዊ ቅብብሎሽ መስመር እ.ኤ.አ. በ30 ገደማ ከነበረው ከሐዋርያው ዮሐንስ ጀምሮ እስከ ዛሬ ድረስ ይዘልቃል፤ ይህም እስከ 2026 እ.ኤ.አ. ድረስ 1,996 ዓመታትን ያካልላል።

የጵጵስና ሢመት ከአንዱ ወደ ቀጣዩ የተፈጸመው ከዚህ በታች በተጠቀሱት አብያተ ክርስቲያናት በኩል ነው።

በዚህ መስመር ውስጥ ያሉ አንዳንድ ጳጳሳት በቅዱሳንነትም ይከበራሉ። ከስማቸው አጠገብ ያሉት ምልክቶች የሚመለከቱት የሕይወትን ቅድስና ብቻ ነው። የማንኛውንም ሢመት ሕጋዊነት አይነኩም፤ በቅዱሳንነት ቢከበርም ባይከበርም፣ የተዘረዘረው እያንዳንዱ ጳጳስ በቅብብሎሹ ውስጥ ያለውን ሰፍራ በእኩልነት ይይዛል።

ቅ. ቅዱስ፦ አንዲት ቤተ ክርስቲያን የጀግንነት ቅድስና ሕይወት እንደ ኖረና አሁን ከእግዚአብሔር ጋር እንዳለ በይፋ የምታከብረው፣ መታሰቢያውንም በቀን መቁጠሪያዋ የምትጠብቅለት ሰው። በጥንቲቱ ቤተ ክርስቲያን ቅዱሳን የሚታወቁት በምእመናንና በጳጳሶቻቸው ይሁንታ ነበር፤ በኋላ ግን በሮማ ካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን በይፋ የቅድስና አዋጅ (ካኖናይዜሽን)፣ በምሥራቅ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን ደግሞ በክብረ ቅድስና አዋጅ ሆነ።

ቡሩክ ቡሩክ፦ በሮማ ካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን፣ ቅዱስ ተብሎ በይፋ ከመታወጁ በፊት ያለውን መደበኛ ደረጃ፣ ማለትም የቡሩክነት ዕውቅና ያገኘ ሰው።

ካ በሮማ ካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን እንደ ቅዱስ ወይም እንደ ቡሩክ የሚከበር።

ካኦ በሮማ ካቶሊክም በምሥራቅ ኦርቶዶክስም አብያተ ክርስቲያናት ቅዱስ ሆኖ ይከበራል።

ቀይ ስማዕት፦ ስለ እምነት ሕይወቱን የሰጠ።

አብያተ ክርስቲያናት ቅዱስ ማን እንደ ሆነ ሁልጊዜ አይስማሙም። አንዲቱ ሌላዋ የማታከብረውን ሰው ልታከብር ትችላለች፤ ምልክቶቹም እያንዳንዱን የትኛዋ ቤተ ክርስቲያን እንደምታከብረው ያሳያሉ።

ስምርኔስ

በእስያ የምትገኘው የስምርኔስ ቤተ ክርስቲያን፤ ጳጳሷ ቅዱስ ፖሊካርፖስ የሐዋርያው የዮሐንስ ደቀ መዝሙር የነበረና በሐዋርያት የተሾመ ነበር።

2. ቅዱስ ፖሊካርፖስ ካኦ ስማዕት ..... 100 ገደማ

ሊዮን

በጎል የሚገኘው የሊዮን መንበር፤ ቅዱስ ፖሊካርፖስ ከእስያ በላከው በቅዱስ ፖቲኖስ የተመሠረተ ሲሆን፣ ከእርሱ በኋላ እርሱም ደግሞ የቅዱስ ፖሊካርፖስ ደቀ መዝሙር የነበረው ቅዱስ ኢሬኔዎስ መርቶታል። የዚህ መንበር ጳጳስ ኤቴርዮስ፣ ፓፓ ቅዱስ ታላቁ ጎርጎርዮስ ቅዱስ አውግስጢኖስን ወደ እንግሊዝ በሄደበት ተልእኮ በአደራ ከሰጣቸው ጳጳሳት አንዱ ነበር።

3. ቅዱስ ፖቲኖስ ካኦ ስማዕት ..... 2ኛው ክ.ዘ.
4. ቅዱስ ኢሬኔዎስ ካኦ ስማዕት 177
5. ቅዱስ ዘካርያስ ካኦ ..... 202 ገደማ
6. ሄልዮስ ..... 3ኛው ክ.ዘ.
7. ቅዱስ ፋውስቲኑስ ካኦ 254
8. ቬሩስ ..... 3ኛው ክ.ዘ.
9. ዩልዮስ ..... 3ኛው ክ.ዘ.
10. ጵጥሎማዮስ ..... 3ኛው ክ.ዘ.
11. ቮክዮስ 314
12. ማክሲሞስ ..... 4ኛው ክ.ዘ.
13. ቴትራድዮስ ..... 4ኛው ክ.ዘ.
14. ቬሪሲሙስ 343
15. ቅዱስ ኢዮስጦስ ካኦ 374
16. ቅዱስ አልቢኑስ ካኦ ..... 390 ገደማ
17. ቅዱስ ማርቲን ካኦ ..... 4ኛው ክ.ዘ.
18. ቅዱስ አንጥዮኮስ ካኦ ..... 400 ገደማ
19. ቅዱስ ኤልፒድዮስ ካኦ ..... 410 ገደማ
20. ቅዱስ ሲካርዮስ ካኦ ..... 422 ገደማ
21. ቅዱስ ኤውኬርዮስ ካኦ ..... 433 ገደማ
22. ቅዱስ ፓቲየንስ ካኦ ..... 451 ገደማ
23. ቅዱስ ሉፒኪኑስ ካኦ 491
24. ቅዱስ ሩስቲኩስ ካኦ 494
25. ቅዱስ እስጢፋኖስ ካኦ 501
26. ቅዱስ ቪቬንቲዮሉስ ካኦ 515
27. ኤውኬርዮስ 2ኛ ..... 6ኛው ክ.ዘ.
28. ቅዱስ ሉፐስ ካኦ 535
29. ሌዎንትዮስ 542
30. ቅዱስ ሳኬርዶስ ካኦ 549
31. ቅዱስ ኒሴትዮስ ካኦ 552
32. ጵሪስቆስ 573
33. ኤቴርዮስ 586

ካንተርበሪ

በቅዱስ አውግስጢኖስ የተመሠረተው የካንተርበሪ መንበር፤ ቅዱስ አውግስጢኖስ በጎል ጳጳስ ሆኖ ተሾሞ፣ በ*597* እ.ኤ.አ. ወንጌልን ለእንግሊዛውያን ያደርስ ዘንድ በፓፓ ቅዱስ ታላቁ ጎርጎርዮስ ተላከ።

34. የካንተርበሪው ቅዱስ አውግስጢኖስ ካኦ 597
35. ቅዱስ ሎረንስ ካኦ 604
36. ቅዱስ ሜሊቱስ ካኦ 619
37. ቅዱስ ኢዮስጦስ ካኦ 624
38. ቅዱስ ሆኖሪዮስ ካኦ 627
39. ቅዱስ ዴውስዴዲት ካኦ 655

40. የጠርሴሱ ቅዱስ ቴዎድሮስ ካኦ 668
41. ቅዱስ ብሪትዋልድ ካኦ 693
42. ቅዱስ ታትዊን ካኦ 731
43. ቅዱስ ኖትሄልም ካኦ 735
44. ካትበርት 740
45. ቅዱስ ብሬጎዊን ካኦ 759
46. ያንበርት 766
47. ኤተልሃርድ 793
48. ውልፍሬድ 805
49. ፌኦሎጊልድ 832
50. ኬኦልኖት 833
51. ኤተልሬድ 870
52. ፕሌግመንድ 890
53. ቅዱስ አቴልም ካኦ 914
54. ውልፍሄልም 923
55. ቅዱስ ኦዳ ካኦ 942
56. ቅዱስ ደንስታን ካኦ 960
57. ኤተልጋር 988
58. ሲጌሪክ 990
59. ኤልፍሪክ 995
60. ቅዱስ ኤልፍሄአህ ካኦ ሰማዕት 1006
61. ሊፊንግ 1013
62. ኤተልኖት 1020
63. ኤድሲጌ 1038
64. የዙሚዬዙ ሮበርት 1051
65. ሰቲጋንድ 1052
66. ላንፍራንክ 1070
67. ቅዱስ አንሰልም ካ 1093
68. ራልፍ ዴሰኩር 1114
69. ዊልያም ደ ኮርቤይ 1123
70. የቤኩ ቴዎባልድ 1139
71. ቅዱስ ቶማስ ቤኬት ካ ሰማዕት 1162
72. የዶቨሩ ሪቻርድ 1174
73. የፎርዱ ቦልድዊን 1185
74. ሬጂናልድ ፊትዝ ጆስሊን 1191
75. ሁበርት ዋልተር 1193
76. ሰቲፈን ላንግተን 1207
77. ሪቻርድ ለ ግራንት 1229
78. ቅዱስ ኤድመንድ ሪች ካ 1234
79. የሳቮዩ ቡሩክ ቦኒፌስ ካ 1245
80. ሮበርት ኪልዋርድቢ 1273
81. ጆን ፔካም 1279
82. ሮበርት ዊንቸልሲ 1294
83. ዋልተር ሬይኖልድስ 1313
84. ሳይመን ሜፋም 1328
85. ጆን ሰትራትፎርድ 1333
86. ቶማስ ብራድዋርዲን 1349
87. ሳይመን ኢዝሊፕ 1349
88. ሳይመን ላንግሃም 1366
89. ዊልያም ዊትልሲ 1368
90. ሳይመን ሰድበሪ 1375
91. ዊልያም ኮርትኒ 1381
92. ቶማስ አሩንደል 1396
93. ሄንሪ ቺቸሊ 1414
94. ጆን ሰታፎርድ 1443
95. ጆን ኬምፕ 1452
96. ቶማስ ባውቸር 1454
97. ጆን ሞርተን 1486
98. ሄንሪ ዲን 1501
99. ዊልያም ዋራም 1503
100. ቶማስ ክራንመር 1533

የእንግሊዝ ቤተ ክርስቲያን

ከተሐድሶው ዘመን በኋላ፣ እያንዳንዳቸው ከእነርሱ በፊት በተዘረዘረው ጳጳስ የተሾሙ የእንግሊዝ ቤተ ክርስቲያን ጳጳሳት፣ እስከ ጊልበርት ሼልደን።

101. ጆን ሰኮሪ 1551
102. ማቲው ፓርከር 1559

103. ኤድመንድ ግሪንዳል 1559
104. ጆን ዊትጊፍት 1577
105. ሪቻርድ ባንክሮፍት 1597
106. ጆርጅ አቦት 1609
107. ጆርጅ ሞንቴን 1617
108. ዊልያም ሎድ 1621
109. ብራያን ዱፓ 1638
110. ጊልበርት ሼልደን 1660

ስኮትላንድ

የስኮትላንድ ኤጲስቆጶሳዊ ቤተ ክርስቲያን ጳጳሳት፦ በ*1661* እ.ኤ.አ. በዌስትሚኒስተር በወቅቱ የለንደን ጳጳስ፣ በኋላም የካንተርበሪ ሊቀ ጳጳሳት በነበረው በጊልበርት ሼልደን ከተሾመው ከጄምስ ሻርፕ ጀምሮ፣ እያንዳንዳቸው ከእነርሱ በፊት በተዘረዘረው ጳጳስ በተሾሙት ቃለ መሐላ ያልፈጸሙ *(ኖን-ጁሪንግ)* ጳጳሳት በኩል፣ እስከ ፕሪመሱ ሮበርት ኪልጋወር ድረስ።

111. ጄምስ ሻርፕ 1661
112. አሌክሳንደር በርኔት 1663
113. አርተር ሮዝ 1675
114. አሌክሳንደር ሮዝ 1687
115. አርተር ሚላር 1718
116. ቶማስ ራትሬ 1727
117. ዊልያም ፎክነር 1741
118. ሮበርት ኪልጋወር 1768

አሜሪካ

በ*1784* እ.ኤ.አ. በአበርዲን በስኮትላንድ ጳጳሳት በዩናይትድ ስቴትስ ላለችው ቤተ ክርስቲያን የመጀመሪያው ጳጳስ ሆኖ ከተሾመው ከሳሙኤል ሲበሪ ጀምሮ። በ*1792* እ.ኤ.አ. ሲበሪ በእንግሊዝ ከተሾሙት ጳጳሳት ጋር በመሆን በቶማስ ጆን ክላጌት ላይ እጁን ጫነ፤ በዚህም የስኮትላንድንና የእንግሊዝን ቅብብሎሾች በአሜሪካ አዋሐደ፤ ከክላጌት ጀምሮ ቅብብሎሹ እዚህ በተዘረዘረው በእያንዳንዱ ሚመት እጃቸውን በጫኑት ጳጳሳት በኩል አልፎ እስከ ዛሬ ድረስ ወዳደረሱት ይደርሳል።

119. ሳሙኤል ሲበሪ 1784
120. ቶማስ ጆን ክላጌት 1792
121. ኤድዋርድ ባሰ 1797
122. ኤብርሃም ጃርቪስ 1797
123. ጆን ሄንሪ ሆባርት 1811
124. ሄንሪ ዩስቲክ ኦንደርዶንክ 1827
125. ቤንጃሚን ትሬድዌል ኦንደርዶንክ 1830
126. ሳሙኤል አለን ማክኮስክሪ 1836
127. ዊልያም ኤድዋርድ ማክላረን 1875
128. ዊልያም ሞንትጎመሪ ብራውን 1898
129. ዋላስ ዴቪድ ደ ኦርቴጋ ማክሲ 1927
130. ኒልስ ቤርቲል አሌክሳንደር ፐርሶን 1986
131. ሳሙኤል ጊዶ ጁኒየር 2004

132.

Garland F. Byers, Jr.

2013

ከካንተርበሪ ሊቀ ጳጳሳት ጋር የጋራ ቅብብሎሽ

የአሁኗ የካንተርበሪ ሊቀ ጳጳሳት ሳራ ሙላሊና ጳጳስ ባየርስ ከቅዱስ ዮሐንስ ጀምሮ እስከ ጊልበርት ሼልደን (በ1660 እ.ኤ.አ. ጳጳስ ሆኖ የተሾመ፤ ከ1663-1677 እ.ኤ.አ. የካንተርበሪ ሊቀ ጳጳሳት) ድረስ አንድ ዓይነት የሐዋርያዊ ቅብብሎሽ መስመር ይጋራሉ። ሁለቱም መስመሮች የሚወርዱባቸውን ጳጳሳት

> ሼልደን በገዛ እጆቹ ሾሟል፦ በሊቀ ጳጳሳት ሙላሊ መሰመር በ1674 እ.ኤ.አ. ሄንሪ ኮምፕተንን፤ በዚህኛው የጳጳስ ባየርስ መሰመር ደግሞ በ1661 እ.ኤ.አ. ጄምስ ሻርፕን።

ክህነት

ሹመት

ኦገስት 17 ቀን 2008 እ.ኤ.አ.፣ በእጅ መጫን፣ St. Paul’s Lutheran Orthodox Chapel ውስጥ፣ ፓልመርተን፣ ፔንሰልቬንያ።

ሢመተ ጵጵስና

ኤፕሪል 20 ቀን 2013 እ.ኤ.አ.፣ በቅዱስ ቁርባን አከባበር ወቅት በእጅ መጫን፣ St. Paul’s Lutheran Orthodox Chapel ውስጥ፤ ቤተ ጸሎቱ በዚያ ዕለት የተሰበሰበው American Legion Post 16 ውስጥ ነበር፣ ሰላቲንግተን፣ ፔንሰልቬንያ።

ዋና ሿሚ

ብፁዕ ሳሙኤል ጊዶ ጁኒየር

ተባባሪ ሿሚዎች

ጳጳስ ብራድሊ ኤ. ቫርቪል
ጳጳስ ማይክል ባዩስ
ጳጳስ ጄምስ ቶምሰን
የሹመትና የሢመተ ጵጵስና የምስክር ወረቀቶች ከሢመቱ ፎቶግራፎች ጋር ስለ ጳጳሱ በሚለው ገጽ ላይ ቀርበዋል።

አገልግሎት

ኤፕሪል 20 ቀን 2013 እ.ኤ.አ. Lutheran Orthodox Church, Inc. በተባለው ድርጅት ውስጥ ሢመተ ጵጵስና ተቀበሉ፤ ከዚያም በዚሁ ድርጅት ውስጥ Western North Carolina ሀገረ ስብከት ሊቀ ጳጳሳት ሆነው አገልግለዋል። ጳጳስ ባየርስ ከዚያ ድርጅት ጋር ከእንግዲህ ግንኙነት የላቸውም።

የሥነ መለኮት ዶክተር (*honoris causa*)፤ ኤፕሪል 20 ቀን 2013 እ.ኤ.አ. Lutheran Orthodox Church, Inc. የሰጠው።

Amharic Scripture quotations: copyright © 1962, 2003 United Bible Societies. Revised Amharic Bible in XML (2003). Printed version by United Bible Societies (C)1962. E-Text in transliterated ASCII format by Lapsley/Brooks Foundation 1994. Unicode UTF-8 transformation and XML-tagging by Dirk Röckmann 2003 (www.nt-text.net). With kind permission of the Bible Society of Ethiopia. Every non-commercial work using this

data in any form must fully include this copyright statement! Every commercial use of parts or the complete data in any form needs written permission of the Bible Society of Ethiopia!

ወንጌላዊው ቅዱስ ዮሐንስ፣ ከኬልስ መጽሐፍ የሥዕል ገጽ (ቅጠል 291v)፤ እ.ኤ.አ. በ800 ገደማ የአዮናና የኬልስ የኮሎምባውያን ማኅበረሰብ መነኮሳት ያዘጋጁት፤ ትሪኒቲ ኮሌጅ፣ ደብሊን። ምንጭ፦ Wikimedia Commons፣ የሕዝብ ንብረት (public domain)፤ ከመጀመሪያው ምስል ጠርዙ ተከርክሞ መጠኑ ተስተካክሏል።